

Jolanta Szulc

XXIII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”, Toruń, 5–7 września 2017 r.

Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media nr 1 (28), 135-138

2018

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Jolanta Szulc

Zakład Bibliotekoznawstwa
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: jolanta.szulc@us.edu.pl

XXIII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides” (Toruń, 5–7 września 2017 r.)

W dniach od 5 do 7 września 2017 r. w Toruniu odbyło się XXIII Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”¹. Gospodarzem tegorocznego spotkania był ks. Bogusław Dygdała, dyrektor Biblioteki Diecezjalnej w Toruniu. W spotkaniu uczestniczyli: bp Andrzej Siemieniowski – delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Federacji „Fides”, pięćdziesięciu ośmiu przedstawiciele trzydziestu sześciu bibliotek kościelnych w Polsce oraz zaproszeni goście.

W pierwszym dniu obrady rozpoczął ks. Jerzy Witczak (Biblioteka Papieskiego Wydziału Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu), przewodniczący Zarządu Federacji. Powitał uczestników konferencji i zaproponował przyjęcie porządku obrad, który objął bieżące sprawy Federacji i sprawozdania, m.in. protokół z XXII Walnego Zgromadzenia, zorganizowanego w 2016 r. w Bibliotece Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Następnie Bogumiła Warząchowska (Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) omówiła aktualności związane z publikacją czasopisma „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, a Katarzyna Materska (Biblioteka Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) i o. Grzegorz Filipiuk OFMCap (Biblioteka Warszawskiej Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów) wprowadzili

---

¹ Strona domowa Federacji znajduje się pod adresem: <http://www.fides.org.pl/>.

uczestników konferencji w problematykę zmian zapisów znajdujących się w dotychczasowym Statucie Federacji. Drugi dzień obrad rozpoczęła uroczysta Msza święta pod przewodnictwem bpa A. Siemieniewskiego. Następnie uczestnicy zgromadzenia wysłuchali sześciu referatów zgrupowanych w dwóch sesjach.

W sesji pierwszej, plenarnej, którą prowadziła K. Materska, wystąpiła Ewa Głowacka (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), która wygłosiła referat *Kultura oceny w bibliotekach*. Prelegentka zwróciła uwagę na główne obszary badań i oceny jakości bibliotek. Należą do nich: badania funkcjonalności produktu, oceny jakości usług (satisfakcji klientów) oraz badania wpływu i wartości bibliotek i jej usług. Obecnie tworzona jest metodologia badań bibliotek publicznych w tym zakresie. K. Materska podkreśliła znaczenie norm w badaniu i ocenie bibliotek, a zwłaszcza: PN-ISO 11620:2017 *Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek*² oraz ISO 16439:2014 *Information and documentation – Methods and procedures for assessing the impact of libraries*³.

Następnie Natalia Pamuła-Cieślak (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) przedstawiła referat *Ukryty Internet*. Termin ten oznacza zasoby udostępniane online, lecz nieindeksowane (lub niewidoczne) przez wyszukiwarki internetowe, a zjawisko ukrytego internetu (ang. *Invisible Web*) dotyczy World Wide Web. Zdaniem autorki ukryty internet jest tylko czubkiem góry lodowej, a około 40% ukrytego internetu jest w zbiorach płatnych. Struktura internetu jest trzyczęściowa i obejmuje: sieć zindeksowaną (ang. *Surface Web*), sieć ukrytą (ang. *Deep Web*) i tzw. ciemną sieć (ang. *Dark Web*). W zakończeniu referatu prelegentka sformułowała wniosek, że istnienie ukrytego internetu nie stanowi problemu, stanowi go natomiast niewiedza o kanałach dystrybucji informacji oraz o narzędziach i metodach docierania do nich.

Joanna Zoń (Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu) w wystąpieniu *Wykorzystanie biblioteczne narzędzi w chmurze* porównała dwie aplikacje: OneDrive i Google Drive, czyli chmury (wirtualne dyski, na których możemy przechowywać dowolne dane). Następnie omówiła przykłady pracy w chmurze z wykorzystaniem usługi Google Drive. W tej usłudze zbudowano dwa katalogi:

² Norma wprowadza ISO 11620:2014 *Information and documentation – Library performance indicators* i zastępuje PN-ISO 11620:2012 *Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek*.

³ Norma przetłumaczona na język polski dla potrzeb programu *Analiza Funkcjonowania Bibliotek*.

Digitalizacja i Gromadzenie. Katalog *Digitalizacja* zawiera informacje o zasobie zdigitalizowanym i został powiązany z takimi bazami danych, jak baza zawierająca sprawozdania pracowników, baza zasobu zdigitalizowanego, baza wykorzystania zasobu zdigitalizowanego. Katalog *Gromadzenie* powiązано z bazami danych dotyczących zakupów, zawierającymi zestawienia zakupów, darów, sprawozdania pracowników. W katalogach utworzono tzw. dokumenty współdzielone, czyli takie, które mogą być wykorzystane przez kilka osób. Zaprezentowano także przykłady funkcji (np. selekcjonujące, sumujące) do tworzenia powiązań między dokumentami.

Następnie Bartłomiej Kaczorowski (kierownik Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Warszawie) przedstawił referat *Opracowanie publikacji z zakresu religii z wykorzystaniem Deskryptorów Biblioteki Narodowej*, w którym omówił strukturę i zasady stosowania deskryptorów, ze szczególnym uwzględnieniem deskryptorów ujęciowych (indeksowanych w polu 658 rekordu bibliograficznego) i deskryptora formy (indeksowanego w polu 380 rekordu bibliograficznego). Deskryptory ujęciowe „służą przypisaniu treści materiału bibliotecznego do wybranych dziedzin nauki i sztuki oraz poszczególnych sfer aktywności człowieka” (*Przepisy*). Przykładem tego typu narzędzia jest deskryptor *Religia i duchowość*, stosowany do publikacji z zakresu m.in. teologii, religioznawstwa, narracji i symboliki zawartych w systemach wierzeń, problematyki ujętej z punktu widzenia wiary, sekt, ezotyryki, magii, astrologii, zjawisk nadnaturalnych, ateizmu. Natomiast deskryptory formalne „wskazują formę dzieła, rodzaj lub gatunek opracowywanych dokumentów” (*Przepisy*). Przykładem jest deskryptor *Publikacje religijne*, wykorzystywany m.in. do publikacji związanych z praktykami religijnymi, służących do sprawowania kultu, rozważań religijnych, publikacji o charakterze duszpasterskim i związanych z „punktem widzenia religii na określone dziedziny życia społecznego” (*Przepisy katalogowania. Aneksy*). Ponadto prelegent zwrócił uwagę na zasadę likwidacji skrótów i rozwinięcia wszystkich typów dopowiedzeń, problem nazw równobrzmiących oraz rewizję dotychczasowych powiązań między deskryptorami.

W sesji popołudniowej kontynuowano omawianie bieżących spraw Federacji, m.in. przedstawiono i przegłosowano zmiany w Statucie Federacji. Ponadto Katarzyna Mituś-Nowak (Biblioteka Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie) podjęła temat zmian w formacie MARC21, a ks. J. Witczak zaprezentował zaawansowane funkcje programu Koha.

W trzecim dniu uczestnicy konferencji udali się do Biblioteki Głównej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie wysłuchali

wystąpien pracowników Oddziału Zbiorów Specjalnych: Marty Czyżak (*Warsztat pracy przy średniowiecznych rękopisach*) i Andrzeja Mycio (*Opracowanie rękopisów nowożytnych*).

Spotkaniu towarzyszyła ożywiona dyskusja, słuchacze zadawali prelegentom liczne pytania. Po zakończeniu sesji uczestnicy konferencji mieli możliwość zwiedzenia Biblioteki Głównej Uniwersytetu. Odwiedzili pracownię konserwacji rękopisów i starych druków oraz pracownię digitalizacji. Na zakończenie słowo do zebranych wygłosił ks. J. Witczak, który podsumował i zamknął obrady.

Walne Zgromadzenie Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides” zbiera się nieprzerwanie od 1995 r. Tegoroczne spotkanie miało miejsce w Toruniu, gdzie bibliotekarze bibliotek kościelnych i zaproszeni goście pochylili się nad problemami bibliotekarstwa i wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi we współczesnej bibliotece. Spotkania te wpisują się w bogatą panoramę zjazdów i dyskusji podejmowanych przez przedstawicieli bibliotek specjalistycznych.

Literatura

Przepisy katalogowania. Aneksy. Pobrano z: <http://przepisy.bn.org.pl/aneksy> (28.02.2018).

Przepisy katalogowania. Deskryptory. Pobrano z: <http://przepisy.bn.org.pl/deskryptory/zasady-tworzenia-deskryptorow-bn#10-deskryptory-ujeciowe> (20.11.2017).

Tekst wpłynął do redakcji 1 grudnia 2017 r.